

centre

Ako predísť vzniku neoprávnených výdavkov (v podmienkach ROP)

Prezentujúci:
Miroslav Svetlák

- 1. Predchádzanie vzniku NV v etape pred prípravou Žiadosti o NFP**
- 2. ... v etape prípravy Žiadosti o NFP**
- 3. ... v etape pred podpisom Zmluvy o NFP**
- 4. ... v etape implementácie projektu**
- 5. ... v etape po ukončení implementácie projektu**
- 6. Všeobecné odporúčania na predchádzanie vzniku NV**
- 7. Záver / diskusia**

1/

Predchádzanie vzniku NV
v etape **pred** prípravou
Žiadosti o NFP

Nie je OSO ako OSO, VO ako VO

Je vysoko žiaduce / nevyhnutné, aby:

- vysúťažená OSO na VO mala bohaté skúsenosti s realizáciou VO pre potreby projektov uchádzajúcich sa o NFP zo ŠF EÚ
- OSO na VO poznala požiadavky RO pre ROP na VO (kompletnosť, prehľadnosť, súlad medzi jednotlivými časťami dokumentácie, údajmi a dátumami, atď.), ktoré sa vykonávajú pre potreby takýchto projektov a ktoré sú následne vždy zasielané RO/SORO na overenie súladu so Zákomom o VO
- sa OSO na VO aktualizovala na Usmernenia vydávané RO pre ROP pre oblasť VO
- šablóny návrhov zmlúv (Zmluva o dielo; Zmluva o poskytnutí služby; Mandátna zmluva; iné), ktoré OSO na VO používa a dáva do súťažných dokladov pri VO boli zosúladené s obsahom: príl. č. 1 Zmluvy o NFP - VZP a „Inštrukcie k vypracovaniu ŽoP v rámci ROP“

Nie je OSO ako OSO, VO ako VO

Je vysoko žiaduce / nevyhnutné, aby:

- súťažné podklady (výkaz výmer a ďalšie) v rámci VO na výber dodávateľa SP boli v úplnom a vzájomnom súlade s vypracovanou PD
- mal objednávateľ kvalitne pripravenú zmluvu s OSO na VO, s jasne vymedzenými povinnosťami a zodpovednosťou za vzniknuté škody / NV, inak ich bude vždy znášať len a len prijímateľ
- => v neskorších etapách to bude vždy žiadateľ/prijímateľ, nie OSO na VO, kto bude RO/SORO braný na zodpovednosť za akýkoľvek zistený nedostatok / nesúlad v oblasti VO

Nie je projektant ako projektant, PD ako PD **centire**

Je vysoko žiaduce / nevyhnutné, aby:

- vysúťažený dodávateľ projektovej dokumentácie (PD) mal skúsenosti s prípravou PD pre potreby projektov uchádzajúcich sa o NFP zo ŠF EÚ a bol si vedomý drobnohl'adu, ktorému bude táto PD vystavená
- PD bola čerstvo vypracovaná / aktuálna (častá chyba: vyťahovanie niekoľkoročných PD zo šuplíka)
- jednotlivé časti PD (výkresová časť/situácie vs. výkaz výmer/rozpočet) boli v úplnom a vzájomnom súlade
- kompletnú PD pripravoval jeden a ten istý dodávateľ (pokiaľ sa dá bez subdodávok, bez „delenia zákazky“)

Nie je projektant ako projektant, PD ako PD **centire**

Je vysoko žiaduce / nevyhnutné, aby:

- RO predložená PD bola v plnom súlade so skutkovým stavom stavby
- všetky plánované činnosti boli zahrnuté do rozpočtu projektu
- mal objednávateľ kvalitne pripravenú zmluvu s projektantom, s jasne vymedzenými povinnosťami a zodpovednosťou za vzniknuté škody/NV, inak ich bude vždy znášať len a len prijímateľ
- aby bol už vo fáze prípravy PD prizvaný na konzultácie odborník na dané Opatrenie ROP (RO/SORO alebo PM) za účelom zosúladenia pripravovanej PD s oprávnenými aktivitami/výdavkami Výzvy, do ktorej sa chce potenciálny žiadateľ v budúcnosti zapojiť (uvedené sa veľa krát osvedčilo v praxi ako optimálny variant na predchádzanie vzniku NV)

Informácie čerpať z primárnych zdrojov a konzultovať s odborníkmi

centire

Odporúčam, aby:

- potenciálny žiadateľ vychádzal z obsahu v minulosti zverejnených Výziev ROP pre danú oblasť podpory (oprávnené aktivity, oprávnené / neoprávnené výdavky, skupiny výdavkov, benchmarky, atď.), dostupných na oficiálnych web stránkach RO/SORO, a svoj projektový zámer zosúladiť s možnosťami, ktoré tieto Výzvy ponúkali

Informácie čerpať z primárnych zdrojov a konzultovať s odborníkmi

centire

Odporúčam, aby:

- potenciálny žiadateľ konzultoval akékoľvek otázky či nejasnosti buď priamo s kompetentnými zamestnancami RO/SORO, alebo sa obrátil na odborníkov z poradenských a konzultačných spoločností so skúsenosťami v oblasti prípravy ŽoNFP a implementácie schválených projektov

(bezplatné služby: ad hoc poradenstvo, sumáre a prezentácie vyhlásených Výziev; platené služby šité na mieru: „Analýza možností uchádzania sa o NFP“, rámcové zmluvy a iné; jednorazové vs. periodicky aktualizované)

Správne účtovať na projekt UŽ v tejto prípravnej etape

- je nevyhnutné, aby UŽ v tejto etape (etape pred prípravou Žiadosti o NFP) boli účtovné doklady (ÚD) spojené s plánovaným projektom správne účtované v účtovníctve potenciálneho žiadateľa (pozn.: veľmi často vyskytujúca sa chyba)
- všetky výdavky, ktoré súvisia s projektom je potrebné účtovať na samostatnej analytickej evidencii na jednotlivých účtoch (042, 321, 518, 221 a i.), resp. zriadiť samostatné stredisko pre projekt
- každý výdavok je potrebné zaradiť podľa príslušnej ekonomickej klasifikácie (najčastejšie skupiny výdavkov: 717002, 717001, 716, 637002, 637005 a iné)

Správne účtovať na projekt UŽ v tejto prípravnej etape

centire

Názov výdavku	Skupina výdavkov	Výška výdavku	Všeobecný predpis záväzku
Projektová dokumentácia (dodávateľ)	716		042/321
Stavebné práce	717002, 717001		042/321
Stavebný dozor	717002		042/321
Verejné obstarávanie (dodávateľ)	637002		518/321
Externý projektový manažment	637005		518/321

2/

Predchádzanie vzniku NV
v etape prípravy Žiadosti
o NFP

Je nevyhnutné, aby:

- žiadateľ dôkladne poznal obsah Výzvy, v rámci ktorej plánuje predložiť svoju Žiadosť o NFP; poznal a rešpektoval limity/obmedzenia predmetnej Výzvy (oprávnené aktivity, oprávnené / neoprávnené výdavky, benchmarky) a svoj projektový zámer zosúladil s možnosťami, ktoré Výzva ponúka

Odporúčam, aby:

- prijímateľ zveril prípravu ŽoNFP vrátane jej povinných príloh do rúk odborníkov z poradenských a konzultačných spoločností so skúsenosťami v uvedenej oblasti v rámci ROP
- prijímateľ rešpektoval odporúčania navrhované projektovým manažérom (PM), ktorý pre žiadateľa pripravuje ŽoNFP, smerujúce k minimalizácii vzniku NV v etape implementácie schváleného projektu

3/

Predchádzanie vzniku NV
v etape **pred podpisom**
Zmluvy o poskytnutí NFP

Je vysoko žiaduce:

- kompletne a správne vyplniť všetky formuláre zaslané RO/SORO úspešnému žiadateľovi
- zabezpečiť viacstupňovú kontrolu vyplnených formulárov a podkladov odosielaných RO/SORO (extra kontrola odosielaných údajov trvá niekoľko minút vs. oprava nesprávne poskytnutých / zazmluvnených údajov v Zmluve o NFP trvá niekoľko mesiacov)
- zvoliť si kombináciu (systému predfinancovania + refundácie) ako systém financovania projektu, zakotvený v Zmluve o NFP (pre každý prípad)

Odporúčam:

- aby v tejto etape už úspešný prijímateľ „myslel dopredu“ a mal zhruba predstavu o obsahovej, časovej i finančnej realizácii jednotlivých aktivít projektu (hlavných i podporných), o finančných tokoch / cash flow, a prispôbil tomu aj finančné plánovanie zdrojov / 5% spolufinancovanie projektu prijímateľom
- obrátiť sa v danej etape na odborníkov z poradenských a konzultačných spoločností so skúsenosťami v oblasti implementácie schválených projektov a konzultovať vyššie uvedené s nimi

4/

Predchádzanie vzniku NV
v etape implementácie
projektu

Implementácia projektu v súlade so Zmluvou o NFP, usmerneniami a príručkami RO pre ROP

centire

- úspešná „administratívna realizácia projektu“ predpokladá dôkladnú znalosť legislatívy týkajúcej sa implementácie projektov podporených zo ŠF EÚ, usmernení, príručiek a manuálov vydaných RO pre ROP
- => odporúča sa preto zveriť túto problematiku do rúk odborníkov z poradenských a konzultačných spoločností so skúsenosťami v oblasti externého projektového manažmentu (EPM) projektov podporených z ROP (finančné riadenie projektu, monitorovanie, zmenové konanie a iné)
- kvalita administratívnej realizácie projektu je jedným zo základných predpokladov minimalizácie výskytu NV a privedenie implementácie projektu do úspešného konca

Implementácia projektu v súlade so Zmluvou o NFP, usmerneniami a príručkami RO pre ROP

centire

- dodávateľské FA a ich prílohy musia byť obsahovo, numericky a dátovo správne a obsahovať špecifiká požadované RO pre ROP (uviesť, či dodávateľ je resp. nie je platcom DPH; FA za SP potvrdená 3 pečiatkami a 3 podpismi; potvrdenie, že bola vykonaná predbežn.finančn.kontrola podľa zákona č. 502/2001 Z. z. o finančnej kontrole a vnútornom audite; uviesť aj interné číslo ÚD/FA; atď.)
- výdavky uhrádzané dodávateľovi v hotovosti nie sú oprávnené
- => skúsení poskytovatelia EPM nastavujú interný systém kontroly FA tak, aby dodávatelia SP a poskytovatelia SD zasielali pracovné verzie ich FA, vrátane príloh, elektronicky EPM na kontrolu ešte pred ich vystavením! (kvôli povinnosti predložiť FA v rámci ŽoP RO/SORO do 7 kalendárnych dní od dátumu jej vystavenia - pri systéme predfinancovania)

Implementácia projektu v súlade so Zmluvou o NFP, usmerneniami a príručkami RO pre ROP

centire

- prijímateľ je povinný zabezpečiť (aj prostredníctvom SD), aby dodávateľ SP realizoval projekt presne podľa schváleného Rozpočtu projektu, ktorý tvorí prílohu Zmluvy o NFP
- práce a dodávky, ktoré neboli realizované, ale sú fakturované, označí RO/SORO za NV. V horšom prípade, no predovšetkým v opakovanom prípade, bude poskytovateľ takýto prípad považovať za pokus o podvod
- význam kvalitného stavebného dozoru je pri investičných projektoch podporených zo ŠF EÚ **nedocniteľný**, nakoľko vo veľkej miere znižuje riziko vzniku NV veľkého rozsahu
- je absolútne nevyhnutné, aby sa k SD nepristupovalo ako k „formalite“, ale aby SD reálne a nekompromisne kontroloval priebeh a vykonanie stavebných prác; vedenie stavebného denníka; sledoval súlad medzi schválenou PD/VV a skutočne vykonanými a fakturovanými prácami zo strany dodávateľa SP

Dôsledné sledovanie oprávnenosti výdavkov

- **OPRÁVNENÉ VÝDAVKY** sú také, ktoré:
- boli skutočne vynaložené počas obdobia realizácie aktivít projektu, t. j. v „oprávnenom období pre výdavky“ (mm.rrrr - mm.rrrr) v zmysle príl. č. 2 Zmluvy o NFP - Predmet podpory NFP
- patria do skupín výdavkov odsúhlaseného Rozpočtu projektu
- sú primerané, t.j. zodpovedajú cenám bežným na trhu v čase a v mieste ich vzniku
- sú podložené účtovnými záznamami a dokladmi v zmysle zákona č. 431/2002 Z.z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov a boli riadne zaúčtované prijímateľom
- navzájom sa časovo a vecne neprekrývajú a neprekrývajú sa aj s inými prostriedkami z verejných zdrojov / iných projektov
- v prípade prác, tovarov a služieb od tretích subjektov boli obstarané v súlade s ustanoveniami Zmluvy a všeobecne záväznými právnymi predpismi SR a ES

Dôsledné sledovanie oprávnenosti výdavkov

centire

- Oprávnené výdavky sú posudzované v rámci administratívnej kontroly Žiadosti o platbu (ŽoP). V prípade, že počas realizácie projektu dôjde k opakovanému nedodržiavaniu stanovených podmienok, RO/SORO pre ROP bude považovať tieto výdavky **za neoprávnené**.
- je potrebné si byť vedomý aj toho, že:
  - zistenie nerealizovaných prác - v rámci Kontroly na mieste (KnM) - môže mať za následok neuznanie konkrétneho výdavku nie len na SP ale aj na SD
  - opakované doručenie nekompletných alebo nesprávne spracovaných ŽoP či MS môže mať za následok krátenie, resp. celkové neuznanie výdavku na EPM (toto ustanovenie sa netýka následných monitorovacích správ)

Dodržiavanie usmernení RO pre ROP pre zmenové konanie

centire

- prijímateľ je povinný bezodkladne písomne informovať RO/SORO o akejkoľvek okolnosti, ktorá môže spôsobiť zmenu týkajúcu sa projektu
- prijímateľ je povinný zasielať RO/SORO na kontrolu návrhy znenia dodatkov k zmluvám s dodávateľmi ešte pred ich podpisom (kvôli posúdeniu ich obsahu ako aj overeniu ich súladu s uskutočneným VO a dodržaniu ustanovení Zákona o verejnom obstarávaní)
- pred schválením Žiadosti o zmenu projektu zo strany poskytovateľa a pred vyhotovením a podpisom Dodatku k Zmluve o NFP, upravujúcim schválenú zmenu, prijímateľ nesmie požadované zmeny zrealizovať / uskutočniť / prefinancovať. V opačnom prípade budú vynaložené výdavky uznané ako neoprávnené.

- Každý prijímateľ, ktorý účtuje v súlade so zákonom č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov a v prípade verejnej správy vrátane zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy je povinný účtovať o skutočnostiach týkajúcich sa projektu nasledovne:
  - viesť analytickú evidenciu a na analytických účtoch v členení podľa jednotlivých projektov, ak účtujú v sústave podvojného účtovníctva,
  - výdavky členiť podľa rozpočtovej klasifikácie, programového rozpočtovania a kódov zdrojov,
  - výdavky viesť v účtovných knihách so slovným a číselným označením projektu v účtovných zápisoch, ak účtuje v sústave jednoduchého účtovníctva.

Príklad zaúčtovania úhrady dodávateľskej faktúry za stavebné práce z poskytnutého predfinancovania

Účtovný doklad	Výška faktúry celkom	Zdroj	Podiel z faktúry	Kód zdroja	Skupina výdavkov (záväzne určená v Zmluve o NFP)
Stavebná faktúra Faktúra č. FV765 (interné číslo 15/3/2011)	240 000,00	Vlastné zdroje prijímateľa (oprávnené výdavky + 0,00 EUR NV keďže neboli v procese kontroly vyčíslené)	12 000,00	041	717002
		EÚ	204 000,00	11S1	
		ŠR	24 000,00	11S2	

Dosahovať plánované hodnoty výsledkových merateľných ukazovateľov projektu

centire

- prijímateľ je povinný, v rámci monitorovania schváleného projektu, sledovať napĺňanie výsledkových merateľných ukazovateľov projektu (MU V), ku ktorých dosiahnutiu sa zaviazal v Zmluve o NFP
- dosiahnutie plánovaných hodnôt MU V RO/SORO overuje v rámci MS - záverečná
- „povolená odchýlka“ pri napĺňaní hodnôt MU = 5%
- RO/SORO pre ROP, na základe posúdenia MS - záverečná a s ohľadom na pôvodný návrh projektu, je oprávnený požadovať vrátenie časti vyplateného NFP v prípade nedosiahnutia zmluvne záväzných hodnôt V MU projektu

5/

Predchádzanie vzniku NV
v etape **po ukončení**
implementácie projektu

- **počas 5 rokov** od ukončenia realizácie aktivít projektu až do skončenia platnosti a účinnosti Zmluvy o NFP predkladá prijímateľ RO/SORO **následné MS** a to minimálne raz za 12 mesiacov, do 60 dní po ukončení sledovaného obdobia
- výdavky spojené s prípravou následných MS nie sú oprávnené, nakoľko presahujú „oprávnené obdobie pre výdavky“ (mm.rrrr - mm.rrrr) v zmysle príl. č. 2 Zmluvy o NFP - Predmet podpory NFP
- keďže sa odporúča zveriť prípravu následných MS do rúk odborníkov, optimálne je zakomponovať ich bezodplatnú prípravu už do Zmluvy o poskytnutí služby uzavretej medzi prijímateľom a poskytovateľom EPM

Dosahovať plánované hodnoty dopadových merateľných ukazovateľov projektu

- prijímateľ je povinný, v rámci následného monitorovania projektu, sledovať napĺňanie dopadových merateľných ukazovateľov projektu (MU D), ku ktorých dosiahnutiu sa zaviazal v Zmluve o NFP
- dosiahnutie plánovaných hodnôt MU D RO/SORO overuje v rámci MS - následná
- „povolená odchýlka“ pri napĺňaní hodnôt MU = 5%
- RO/SORO pre ROP, na základe posúdenia MS - následná a s ohľadom na pôvodný návrh projektu, je oprávnený požadovať vrátenie časti vyplateného NFP v prípade nedosiahnutia zmluvne záväzných hodnôt D MU projektu

6/

Všeobecné odporúčania
na predchádzanie vzniku
NV

- v prípade, že víťaz (ktoréhokoľvek) VO sa nebude javiť ako dôveryhodný dodávateľ prác/poskytovateľ služby a vzniknú oprávnené pochybnosti o tom, či dokáže poskytnúť kvalitné výstupy => je lepšie predmetnú súťaž zrušiť a VO si zopakovať, ako si nehať sabotovať úspešnosť projektu od samého začiatku jeho implementácie
- vyžadovať vysokú kvalitu výstupov od zmluvných dodávateľov v projekte (neprevziať ich výstupy a neuhradiť ich FA pokiaľ ich výstupy nebudú spĺňať požadovanú kvalitu, minimalizujú tak vznik NV)
- proaktívna a efektívna komunikácia zo strany potenciálneho žiadateľa / žiadateľa / prijímateľa od začiatku až do konca

- v prípade podozrenia na možný vznik vážnejšieho nesúladu medzi plánovaným a skutočným stavom realizácie aktivít projektu, či v prípade potreby komplexnejšej konzultácie, sa odporúča osobná (nie telefonická) komunikácia so zamestnancami RO/SORO v sídle poskytovateľa
- platí iba to, čo Vám RO/SORO poskytne písomne (nie verbálne), iba na to sa môžete neskôr odvolať
- „Fotiť, fotiť a keď sa Vám bude zdať, že už máte tej fotodokumentácie viac ako potrebné... fotiť.“
(citát: Miroslav Svetlík)
- fotodokumentáciu je potrebné vyhotovovať priebežne; zachytávať SP a činnosti v ich jednotlivých etapách, nie až keď sú SP ukončené a materiály zabudované (vtedy už býva zväčša neskoro)

7/

Záver / diskusia

Ďakujem za Vašu pozornosť

Miroslav Svetlák
konzultant

miroslav.svetlik@centire.com

0911 105 277